

**AKTUÁLNE TÉZY NA ŠTÁTNE SKÚŠKY V MAGISTERSKOM ŠTUDIJNOM
PROGRAME UČITEĽSTVO PEDAGOGIKY V KOMBINÁCIÍ
(AKTUALIZOVANÉ PRE AKADEMICKÝ ROK 2016/17)**

Predmety štátnej skúšky (podľa akreditácie z roku 2014):

- **Pedagogika** (*kolokviálna skúška z oblasti teoretického poznania pedagogiky a jej vybraných subdisciplín, najmä všeobecnej pedagogiky, metodológie pedagogického výskumu, pedagogickej diagnostiky, všeobecnej didaktiky a teórie výchovy*).
- **Didaktika pedagogických disciplín** (*kolokviálna skúška z oblasti teoretického poznania odborovej didaktiky pedagogických disciplín a ich aplikácie v projektovaní a riadení vyučovacieho procesu - písomná príprava projektu vyučovacej jednotky z konkrétnych pedagogických disciplín a podľa aktuálnych pedagogických dokumentov a podľa vlastného výberu + prezentácia a obhájenie pripraveného projektu vyučovacej jednotky**).

**Poznámka: Odporúčaná štruktúra projektovania vyučovacej jednotky – možnosť výberu jednej z dvoch vzorov šablón (t.j. [sablona_projektovanie_VJ_z_AR_2014-15](#) a [sablona_projektovanie_VJ_z_AR_2016-17](#)) - nachádzajú sa na web-stránke Katedry pedagogiky a sociálnej pedagogiky – pod ikonami Štúdium → Magisterský stupeň → Projektovanie vyučovacej jednotky.*

Tézy na štátne skúšky z PEDAGOGIKY:

1. *Pedagogika ako vedná disciplína, jej predmet a štruktúra. Vzťah pedagogiky k iným vedám. Základné pedagogické pojmy a ich vzťahy. Aktuálne otázky súčasnej pedagogiky. Inovácie vo výchove a vzdelávaní.*
2. *Metodológia skúmania pedagogických javov, procesov a zákonitostí. Ciele, druhy a metódy pedagogického výskumu.*
3. *Dôležité historické medzníky vývoja pedagogiky a ich vplyv na súčasnú výchovu a vzdelávanie (zmeny postavenia subjektu a objektu výchovy, cieľov, prostriedkov a podmienok výchovy).*
4. *Vzdelávací systém SR. Stupne a druhy vzdelávania. Úlohy školy v spoločnosti. Celoživotné vzdelávanie.*
5. *Pedagogická diagnostika výchovného prostredia, kognitívnych a afektívnych vlastností žiaka. Klíma triedy a školy.*
6. *Učiteľ vo výchove a vzdelávaní. Osobnostné a kvalifikačné požiadavky na učiteľa. Typológia, kompetencie a profesijný rast učiteľa.*
7. *Podstata a typy výučby. Základné činitele výučby. Didaktický systém.*
8. *Modely výchovy a ich prvky. Ciele, zásady, podmienky a prostriedky výchovy. Subsystemy výchovy.*
9. *Výchovné inštitúcie. Výchova v rodine. Výchova v škole. Spolupráca školy a rodiny. Výchova v mimoškolských inštitúciách.*
10. *Vybrané výchovné problémy a ich riešenie v škole (disciplína, agresivita, šikana, záškoláctvo a iné).*
11. *Hodnotenia kvality výchovno-vzdelávacieho procesu. Kvalita školy.*

Odporúčaná literatúra:

- BAĎURÍKOVÁ, Z. a kol. 2001. *Školská pedagogika*. Bratislava: UK, 2001. ISBN 80-223-1536-2.
- ČÁBALOVÁ, D. 2011. *Pedagogika*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-802-4729-930.
- DYTRTOVÁ, R., KRHUTOVÁ, M. 2009. *Učiteľ - príprava na profesi*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2863-6.
- GAVORA, P. 2010. *Áki sú moji žiaci? Pedagogická diagnostika žiaka*. Nitra: Enigma, 2010. ISBN 978-80-89132-91-1.
- GAVORA, P. 2008. *Úvod do pedagogického výskumu*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2008. ISBN 978-80-223-2391-8.
- HLÁSNA, S., HORVÁTHOVÁ, K., MUCHA, M., TÓTHOVÁ, R. 2006. *Úvod do pedagogiky*. Nitra : Enigma, 2006. ISBN 80-89132-29-4.
- KASÁČOVÁ, B. 2004. *Učiteľská profesia v trendoch teórie a praxe*. Prešov: MPC, 2004. ISBN 80-8045-352-7.
- KOSOVÁ, B. a kol. 2006. *Profesijný rozvoj učiteľa*. Prešov: Metodicko-pedagogické centrum v Prešove, 2006. 161 s. ISBN 80-8045-431-0.
- KOSTELNÍK, J. 2014. *Pedagogika I*. Bratislava: Z-F LINGUA, 2014. ISBN 978-80-89328-94-9.
- KRATOCHVÍLOVÁ, E. a kol. 2007. *Úvod do pedagogiky*. Trnava: Trnavská univerzita, 2007. ISBN 978-80-8082-145-6.
- KRATOCHVÍLOVÁ, E. 2004. *Pedagogika voľného času*. Bratislava : UK, 2004. ISBN 80-223-1930-9, II. vyd. Trnava : Typii Universitatis Tyrnaviensis.- Trnavská univerzita Veda, 2010.
- KYRIACOU, C. 2005. *Klíčové dovednosti učiteľa*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-965-8
- LIESSMANN, K. P. 2011. *Teorie nevzdělanosti. Omyly společnosti vědení*. Praha: Academia. 127s. ISBN 978-80-200-1677-5.
- MAŇÁK, J., JANÍK, T., ŠVEC, V. 2008. *Kurikulum v současné škole*. Brno: Paido, 2008. ISBN 978-80-73151-75-1.
- MATULČÍKOVÁ, M. 2007. *Reformno pedagogické a alternatívne školy a ich prínos pre reformu školy*. Bratislava: AG Musica liturgica, 2007. ISBN 978-80-969784-0-3.
- MERTIN, V., KREJČOVÁ, L. eds. 2012. *Metody a postupy poznávání žáka: pedagogická diagnostika*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-679-0.
- PÁVKOVÁ, J. 1999. *Pedagogika voľného času*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-569-9-5.
- PELIKÁN, J. 2011. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1916-3.
- PETLÁK, E. 2004. *Všeobecná didaktika*. Bratislava: Iris, 2004. ISBN 80-89018-64-5.
- PRŮCHA, J. 2004. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-977-1.
- PRŮCHA, J. 2013. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-26204-56-5.
- PŠENÁK, J. 2012. *Dejiny školstva a pedagogiky*. Žilina : EDIS, 2012. ISBN 978-80-554-0596-4.
- SKALKOVÁ, J. 2004. *Pedagogika a výzvy nové doby*. Brno: Paido, 2004. ISBN 80-731-5060-3.
- ŠMAHELOVÁ, B. 2008. *Nástin vývoje pedagogického myšlení*. Brno: MSD, spol. s r.o., 2008. ISBN 978-80-7395-040-1.
- TOMÁNEK, P. 2012. *Teoretické východiská rodinnej výchovy*. Brno: Tribun. 2012. ISBN 978-80-263-0233-9.

TUREK, I. 2010. *Didaktika*. Bratislava: Iura Edition, 2010. ISBN 978-80-807-83-228.

TUREK, I. 2009. *Kvalita vzdelávania*. Bratislava: Iura Edition, 2009. ISBN 978-80-8078-243-6.

VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. et.al. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3357-9.

Zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení

ZELINA, M. 2004. *Teórie výchovy alebo hľadanie dobra*. Bratislava: SPN, 2004. ISBN 80-10-00456-1.

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Odborná časopisecká literatúra (*Pedagogická revue, Pedagogické rozhľady, Pedagogika, Paidagogos, Pán učiteľ, Technológia vzdelávania atď.*)

Tézy na štátne skúšky z DIDAKTIKY PEDAGOGICKÝCH DISCIPLÍN:

Teória vyučovania pedagogických disciplín:

1. *Vymedzenie pojmov odborová didaktika, predmetová didaktika, teória vyučovania pedagogiky. Vzťah odborovej a predmetovej didaktiky k všeobecnej didaktike. Vyučovacie procesy ako systém, systémovotvorné prvky vyučovacieho procesu a ich vzájomná systémová podmienenosť.*
2. *Ciele výučby. Taxonómie cieľov. Konkretizácia cieľov vo výučbe pedagogických disciplín. Postavenie cieľov ako determinujúceho prvku pre ostatné systémovotvorné prvky vo výučbe.*
3. *Obsah výučby. Pojem kurikulum. Typy kurikula. Školská reforma v SR, vrátane obsahovej reformy. Nové trendy v obsahu vyučovania. Školské dokumenty. Obsah vyučovania pedagogických disciplín na stredných školách.*
4. *Projektovanie dizajnu výučby pedagogických disciplín a jeho determinanty z pohľadu základných paradigiem (diskurzov) v pedagogike (transmisívna, konštruktivistická, sociálno-konštruktivistická). Dlhodobá a krátkodobá príprava učiteľa na vyučovanie pedagogických disciplín.*
5. *Vyučovacie metódy, ich klasifikácia a ich uplatnenie vo výučbe pedagogických disciplín z pohľadu základných pedagogických paradigiem. Determinanty ich optimálneho výberu.*
6. *Organizačné formy vyučovania, ich klasifikácia a ich uplatnenie vo výučbe pedagogických disciplín z pohľadu základných pedagogických paradigiem. Determinanty ich optimálneho výberu.*
7. *Materiálne didaktické prostriedky, ich klasifikácia a ich uplatnenie vo výučbe pedagogických disciplín z pohľadu základných pedagogických paradigiem. Determinanty ich optimálneho výberu.*
8. *Interaktívne vyučovacie metódy a ich uplatnenie vo výučbe pedagogických disciplín z pohľadu základných pedagogických paradigiem (diskurzov: transmisia verus (re)konštrukcia poznatkov vo výučbe). Vyučovacia hodina ako základná organizačná forma na stredných školách vo vzťahu k interaktívnym vyučovacím metódam.*
9. *Vybrané koncepcie výučby (napr. problémové, projektové, kooperatívne vyučovanie, zážitková pedagogika a pod.) a ich uplatnenie vo vyučovaní pedagogických disciplín.*

Projektovanie vyučovacej jednotky:

1. *Písomná príprava projektu vyučovacej jednotky (z konkrétnych pedagogických disciplín a podľa aktuálnych pedagogických dokumentov, platných pre výučbu na stredných školách, kde sa pedagogické disciplíny vyučujú).*
2. *Prezentácia a obhájenie pripraveného projektu vyučovacej jednotky.*

Odporúčaná literatúra:

- VALIŠOVÁ, A., SINGULE, F., VALENTA, J. 1990. *Didaktika pedagogiky*. Praha: FF UK, SPN, 1990. ISBN 80-7066-105-4.
- ŠTURMA, J. 1993. *Didaktika pedagogiky*. Hradec Králové : Gaudeamus 1993. ISBN 80-7041-228-3.
- KOSTRUB, D. 2008. *Dieťa/žiak/štvrták – učivo – učiteľ, didaktický alebo bermudský trojuholník?* Prešov: Rokos, 2008. ISBN 978-80-89055-87-6.
- HLÁSNA, S., HORVÁTHOVÁ, K., MUCHA, M., TÓTHOVÁ, R. 2006. *Úvod do pedagogiky*. Nitra : ENIGMA. ISBN 80-89132-29-4.
- TÓTHOVÁ, R. 2013. *Implementácia kurikula do vyučovacieho procesu*. Bratislava: Z-F Lingua, 2013. ISBN 978-80-89328-93-2.
- ŠKODA, J., DOULÍK, P. 2011. *Psychodidaktika. Metody efektivního a smysluplného učení a vyučování*. Praha: Grada, 2011.
- SITNÁ, D. 2013. *Metody aktivního vyučování: Spolupráce žáků v skupinách*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-26204-04-6.
- KASÍKOVÁ, H. 2010. *Učíme (se) spolupráci spoluprací (2. rozšířené vydání)*. Praha: Aisis, 2010. ISBN 978-80-90407-16-9.
- KRATOCHVÍLOVÁ, J. 2006. *Teorie a praxe projektové výuky*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 978-80-210-4142-2.
- ŠAUEROVÁ, M. (Ed.) 2013. *Zážitková pedagogika a možnosti jejího využití při práci s vybranými cílovými skupinami. Sborník. Kolektivní monografie*. Praha: Vysoká škola tělesné výchovy a sportu Palestra, 2013. ISBN (online verzia) 978-80-87723-08-1. Dostupné on-line: <http://www.palestra.cz/zp/sbornik.pdf>.
- KYRIACOU, CH. 2012. *Klíčové dovednosti učitele: cesta k lepšímu vyučování*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-26200-52-9.
- TUREK, I. 2010. *Didaktika*. Bratislava: Iura Edition, 2010. ISBN 978-80-807-83-228.
- PETLÁK, E. 2004. *Všeobecná didaktika*. Bratislava : Iris, 2004. ISBN 80-89018-64-5.
- OBDRŽÁLEK, Z. a kol., 2003. *Didaktika pre študentov učiteľstva ZŠ*. Bratislava. Univerzita Komenského, 2003. ISBN 80-223-1772-1.
- KALHOUS, Z., OBST, O., 2002. *Školní didaktika*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-253-X.
- BERTRAND, Y. 1998. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-216-5.

MAŇÁK, J., ŠVEC, V. 2003. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-039-5.

PASCH a kol. 2005. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80 7367-054-2.

PETTY, G. 2013. *Moderní vyučování*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-26203-67-4.

SKALKOVÁ, J., 2007. *Obecná didaktika*. Praha: GRADA, 2007. ISBN 80-24718-21-7.

WALTEROVÁ, E. 1994. *Kurikulum: Proměny a trendy v mezinárodní perspektivě*. Brno: Masarykova univerzita, 1994. ISBN 80-210-0846-6.

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchově a vzdělávání (školský zákon) a o změně a doplnění některých zákonů. Štátne vzdelávacie programy, vzdelávacie štandardy (dostupné na www.statpedu.sk a www.siov.sk), učebnice pedagogiky pre stredné školy.

Školské vzdelávacie programy, pedagogické dokumenty platné v súčasnom období pre Pedagogické a sociálne akadémie a Konzervatóriá.

Odborná časopisecká literatúra: *Pedagogika*, *Pedagogická revue*, www.casopispedagogika.sk, *Paidagogos*, *Didaktika*, *Pán učiteľ*, *Pedagogické rozhľady*, *Technológia vzdelávania atď.*